

позичальниками, сприяючи виділенню коштів і забезпечуючи дотримання принципів програми.

Ці установи відіграють життєво важливу роль в оцінці кредитних заявок, оцінці кредитоспроможності та управлінні загальним процесом кредитування. Вони надають необхідну фінансову експертизу та ресурси, щоб забезпечити позичальникам доступ до коштів, необхідних для придбання сільськогосподарської нерухомості або інвестування в сільськогосподарську інфраструктуру.

Окрім управління кредитами, банки та фінансові установи також несуть деякі ризики, пов'язані з іпотечним кредитуванням. Вони ретельно оцінюють життєздатність сільськогосподарських проектів та визначають умови кредитування, беручи до уваги такі фактори, як фінансова стійкість позичальника, застава та здатність погашення кредиту.

Загалом, співпраця між урядом та фінансовими установами має важливе значення для успіху іпотечного кредитування сільського господарства в Україні. Вона гарантує, що фермери та особи, які працюють в аграрному секторі, отримують необхідну фінансову підтримку для розвитку свого бізнесу та роблять внесок у розвиток сільського господарства країни.

Інформаційні джерела

1. Perevozova, I.; Malynka, O.; Nitsenko, V.; Kryshstal, H.; Kostiuk, V.; Mishchenko, V. Analysis of Trends in Mortgage Lending in the Agricultural Sector of Ukraine. *J. Risk Financial Manag.* 2023, 16, 255. <https://doi.org/10.3390/jrfm16050255>

УДК 005.334:167

Р.М. Остапенко, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

О.В. Горох, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ РИЗИКОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ведення бізнесу може нагадувати поїздку на американських гірках. В одну хвилину все йде гладко, а в наступну потенційний ризик може перевернути всю вашу діяльність. Ось тут і приходиться на допомогу управління ризиками. Це практика виявлення, оцінки та зниження ризиків для забезпечення стабільності та стійкості підприємства.

Ефективне управління ризиками має вирішальне значення для підприємств будь-якого розміру. Це допомагає захистити активи, репутацію, співробітників і прибуток компанії. Завчасно усуваючи потенційні ризики, підприємства можуть уникнути або мінімізувати вплив непередбачених подій, як-от стихійні лиха, кібератаки або економічні спади.

Основною метою управління стійкістю до ризиків є підвищення здатності підприємства протистояти несприятливим подіям і відновлюватися після них. Він виходить за рамки традиційного управління ризиками і фокусується на створенні стійкої та гнучкої організації, здатної адаптуватися до мінливих обставин.

Інвестуючи в управління стійкістю до ризиків, підприємства можуть отримати численні вигоди. По-перше, це покращує процеси прийняття рішень, оскільки лідери краще розуміють потенційні ризики та їхні потенційні наслідки. По-друге, це підвищує операційну ефективність за рахунок оптимізації процесів і скорочення збоїв. Нарешті, це підвищує довіру зацікавлених сторін, оскільки клієнти, інвестори та партнери цінують прагнення компанії ефективно управляти ризиками.

Ризиковачівість відіграє ключову роль у бізнесі. Вона дає змогу не тільки вижити в сучасному динамічному середовищі, а й успішно досягти успіху. Завдяки ризикованості підприємство може швидко адаптуватися до змін кон'юнктури, ефективно використовувати можливості, оперативно реагувати на кризові ситуації та ухвалювати обґрунтовані рішення. Відсутність ризикованості може призвести до несподіваних і непередбачуваних наслідків, які можуть завдати шкоди підприємству.

Класична модель управління ризиками ґрунтується на виявленні, аналізі та оцінці ризиків, а також на розроблених стратегіях і заходах щодо їх управління. Ця модель включає кроки з виявлення небезпечних загроз, визначення їхньої ймовірності та наслідків, а також розроблення заходів щодо зниження або усунення ризиків. Вона забезпечує основу для систематичного втручання в управління ризиками і допомагає підприємству приймати обґрунтовані рішення.

Імовірнісна модель управління ризиками ґрунтується на статистичних даних і ймовірнісних розрахунках. Вона включає аналіз і прогнозування ймовірності настання ризикових подій, а також оцінює їхній вплив на підприємство. Імовірнісна модель визначення дає змогу виявити найбільш значущі ризики та розробити стратегії й заходи для їх управління на основі ймовірнісної ймовірності.

Аналіз моделі ризику являє собою систематичний підхід до

виявлення, аналізу та оцінки ризику. Вона охоплює методи визначення загроз, оцінювання їхньої ймовірності та наслідків, а також оцінювання рівня ризику та заходи щодо поліпшення його управління.

Коли справа доходить до розуміння та управління ризиками, з якими стикається компанія, вкрай важливо оцінити і проаналізувати її стійкість до ризиків. Це передбачає оцінку здатності підприємства протистояти потенційним ризикам і збоям та відновлюватися після них. Існують різні методи оцінки стійкості до ризиків, які можуть дати цінну інформацію про загальний профіль ризиків компанії.

Одним із поширених методів оцінки стійкості до ризиків є аналіз сценаріїв. Це передбачає моделювання різних гіпотетичних сценаріїв та оцінку того, як підприємство відреагує на кожен із них. Розглядаючи низку потенційних ризиків та їхній потенційний вплив на діяльність компанії, аналіз сценаріїв допомагає виявити вразливості та сфери, що потребують поліпшення.

Інший підхід – використання ключових індикаторів ризику (KRI). Це конкретні показники або вимірювання, які слугують ранніми ознаками потенційних ризиків. Відстежуючи й аналізуючи ці показники, компанії можуть заздалегідь виявляти ризики, що виникають, і вживати відповідних заходів для їхнього пом'якшення.

Щоб ефективно управляти стійкістю до ризиків, важливо враховувати фактори, які на неї впливають. Деякі з цих факторів включають організаційну структуру компанії, процеси управління, культуру ризику та ефективність системи управління ризиками.

Провівши ретельний аналіз цих чинників, компанії можуть визначити області для поліпшення і реалізувати стратегії для підвищення своєї стійкості до ризиків. Це може включати в себе посилення управління ризиками, розвиток культури усвідомлення ризиків або впровадження надійних методів управління ризиками.

Після того, як компанія оцінила свою стійкість до ризиків, важливо мати правильні інструменти та методи для ефективного управління ризиками та їх зниження. Ось дві поширені стратегії:

- диверсифікація портфеля ризиків передбачає розподіл ризиків за різними областями або видами діяльності всередині компанії. Диверсифікуючи схильність до ризиків, компанії можуть знизити потенційний вплив однієї ризикової події на свою діяльність загалом. Цього можна досягти шляхом інвестування в різні галузі, географічні місця розташування або класи активів;

- страхування – ще один цінний інструмент управління ризиками. Передаючи потенційні збитки страховику, компанії можуть захистити себе фінансово від непередбачуваних подій. Крім того,

реінжиніринг ризиків включає в себе перепроєктування процесів або систем для зменшення або усунення потенційних ризиків.

Впровадження моделей управління стійкістю до ризиків вимагає комплексного та комплексного підходу. Це охоплює виявлення та визначення пріоритетності ризиків, розроблення стратегій щодо їхнього пом'якшення, а також постійний моніторинг та оцінку ефективності методів управління ризиками.

Насамкінець, для успішного управління ризиками потрібен сильний склад фахівців, кожен з яких має свої унікальні ролі та обов'язки.

Насамкінець, ефективне управління системою ризикової стійкості підприємства відіграє вирішальну роль у забезпеченні його успіху та розвитку. Розуміння ключових понять, перетворень і моделей управління ризиками є контрольною частиною цього процесу. Належний аналіз, оцінка та контроль забезпечують можливість ухвалення обґрунтованих рішень і перебудови своїх стратегій у такий спосіб, щоб мінімізувати потенційний ризик і максимізувати можливість прийняття управлінських рішень.

Інформаційні джерела

1. Mia, M.M.; Rizwan, S.; Zayed, N.M.; Nitsenko, V.; Miroshnyk, O.; Kryshnal, H.; Ostapenko, R. The Impact of Green Entrepreneurship on Social Change and Factors Influencing AMO Theory. *Systems* 2022, *10*, 132. <https://doi.org/10.3390/systems10050132>

УДК 657:658

Н.М. Позняковська, канд. екон. наук, доц. (НУВГП, Рівне)

І.І. Стецюк, здоб. ОС «бакалавр» (НУВГП, Рівне)

ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ У ВОЄННИЙ ЧАС

У сучасних економічних реаліях малі підприємства відіграють вирішальну роль у створенні вартості продукту та забезпеченні зайнятості населення, виступають важливим фактором соціальної стабільності та економічного відновлення.

За офіційною статистикою малий бізнес в Україні, як і в розвинутих країнах, становить 97% від загальної кількості суб'єктів господарювання, частина з яких (близько 25%) не здійснює підприємницької діяльності. На відміну від розвинутих країн частка малого бізнесу у ВВП України становить менше 25%, частка у